

's-Hertogenbosch

Omgevingsvisie:
resultaten
participatie
Gebiedsvisie
Empel

Onderzoek & Statistiek
Oktober 2021

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Aanpak	3
1.3	Leeswijzer	4
2.	Empel	5
2.1	Leeftijdsopbouw en huishoudenssamenstelling	5
2.2	Kenmerken woningvoorraad	6
2.3	Wat vinden bewoners van hun wijk?	7
2.3.1	Algemene indruk van Empel	7
2.3.2	Wat maakt Empel aantrekkelijk om in te wonen?	7
2.3.3	Wat zijn favoriete plekken in Empel?	8
2.4	Verkeer en vervoer	9
2.4.1	Algemene indruk parkeren en verkeer	9
2.4.2	Hoe verplaatsen inwoners zich binnen de wijk?	11
2.5	Gezond leven	11
2.5.1	Algemene indruk gezond leven	11
2.5.2	Hoe kan gemeente de gezondheid van bewoners (nog verder) verbeteren?	11
2.6	Gewenste veranderingen in Empel	12
2.7	Belangrijke onderwerpen voor de toekomst van Empel	13

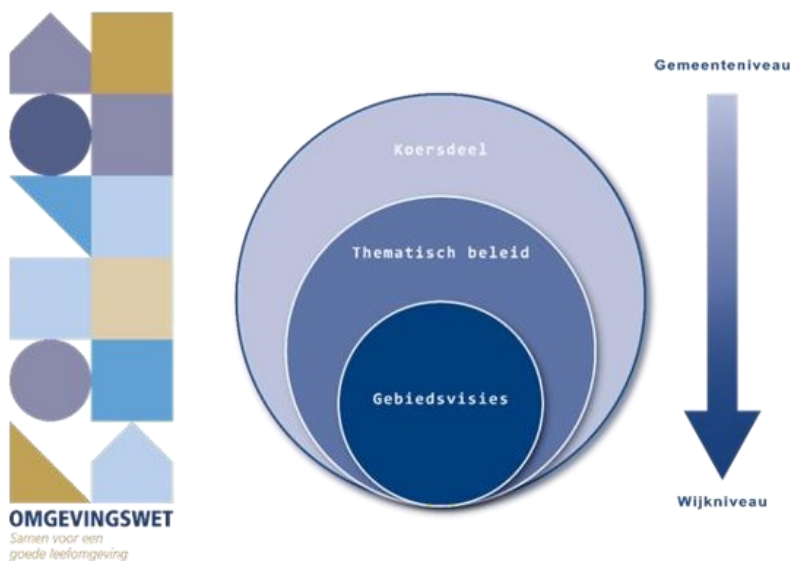
1. Inleiding

Naar verwachting gaat op 1 juli 2022 de nieuwe Omgevingswet in. Deze is bedoeld om bestaande wetten en regels over de fysieke leefomgeving te vereenvoudigen en te bundelen. Elke gemeente moet een eigen omgevingsvisie maken die betrekking heeft op alle terreinen van de fysieke leefomgeving. Tot de fysieke leefomgeving behoren in ieder geval bouwwerken, infrastructuur, water, watersystemen, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed.

1.1 Aanleiding

De gemeente 's-Hertogenbosch werkt momenteel aan het opstellen van een omgevingsvisie. Dit is een strategische en integrale lange termijnvisie op de fysieke leefomgeving (tot 2030). Belangrijke thema's daarbij zijn wonen en leven, verkeer en mobiliteit, veiligheid en gezondheid, economie, energie en klimaatadaptatie.

De omgevingsvisie bestaat onder andere uit een visie per wijk, de gebiedsvisies. Gebiedsvisies vormen de globale kaders voor de toekomstige ontwikkeling van een wijk. Maar wat maakt nu een wijk aantrekkelijk? Welke factoren bepalen of bewoners tevreden zijn met hun woonomgeving?

1.2 Aanpak

Voor de op te stellen gebiedsvisies is het van belang om inzicht te krijgen in hoe inwoners hun wijk beleven en wat zij belangrijk vinden in hun wijk en dit af te zetten tegen de feitelijke situatie in een wijk. In de gebiedsvisies staan de thema's wonen en leven, mobiliteit, energie en klimaat en economie centraal. In dit onderzoek ligt de focus op wonen en leven.

Er zijn binnen de gemeente diverse bronnen beschikbaar die iets zeggen over de sociale en fysieke woonomgeving in de Bossche wijken en buurten. Bronnen die bij de afdeling Onderzoek & Statistiek beschikbaar zijn en voor dit onderzoek zijn gebruikt, zijn onder andere de woningmarktmonitor, de Enquête leefbaarheid & veiligheid (2019) en de Omnibus wijken (2019).

Voor dit onderzoek is daarnaast door de sector Stadsontwikkeling informatie opgehaald uit de wijken en een aantal buurten via een online marketingcampagne, waarmee is doorverwezen naar een digitale vragenlijst. In totaal zijn op deze wijze 11.075 vragenlijsten ingevuld, waarvan er 9.920 bruikbaar waren voor de analyses op wijkniveau. De digitale vragenlijst bestond uit enkele gesloten vragen. Er zijn ook meerdere open vragen gesteld, zodat er voldoende ruimte was voor inwoners om hun mening en ideeën over hun woon- en leefomgeving te delen.

1.3 Leeswijzer

De online marketingcampagne heeft gericht input opgehaald uit de volgende wijken en buurten in de gemeente 's-Hertogenbosch: Binnenstad, de Groote Wielen, Empel, Engelen, Graafsepoort, Maaspoort, de Muntel, de Vliert, Orthenpoort, Noord, Nuland, Rosmalen noord, Rosmalen zuid, Vinkel, West en Zuidoost.

Deze rapportage richt zich op Empel.

Als eerste wordt in paragraaf 2.1 en 2.2 een beeld geschetst van de feitelijke situatie. Wat zijn kenmerken van de inwoners en de woningvoorraad? Vervolgens staat in de rest van de rapportage de mening van de inwoners centraal. Wat vinden bewoners van hun wijk als het gaat om hun woning, woonomgeving en het aanbod van voorzieningen? Wat maakt Empel aantrekkelijk om in te wonen? Wat zijn favoriete plekken in Empel (paragraaf 2.3)?

Paragraaf 2.4 richt zich op het thema verkeer en vervoer in de wijk. Wat vindt men van het parkeren en de verkeersveiligheid? Hoe tevreden is men over de bereikbaarheid van de eigen buurt met verschillende vervoersmiddelen en kan men gemakkelijk in de Binnenstad komen? Over welke vervoersmiddelen beschikt men nu en denkt men over vijf jaar te beschikken? Hoe vinden verplaatsingen binnen Empel plaats?

In paragraaf 2.5 staat het thema gezond leven centraal. Wat vindt men van de eigen gezondheid en wat kan de gemeente doen om de gezondheid van de inwoners nog verder te verbeteren? Tot slot wordt ingegaan op de gewenste veranderingen in Empel en onderwerpen die inwoners belangrijk vinden voor de toekomst.

De data voor de figuren in deze rapportage komt uit verschillende bronnen. Bij elk figuur is de bron vermeld.

2. Empel

747 mensen hebben via de online marketingcampagne een vragenlijst over Empel ingevuld.

De belangrijkste binding van de respondenten met Empel is:

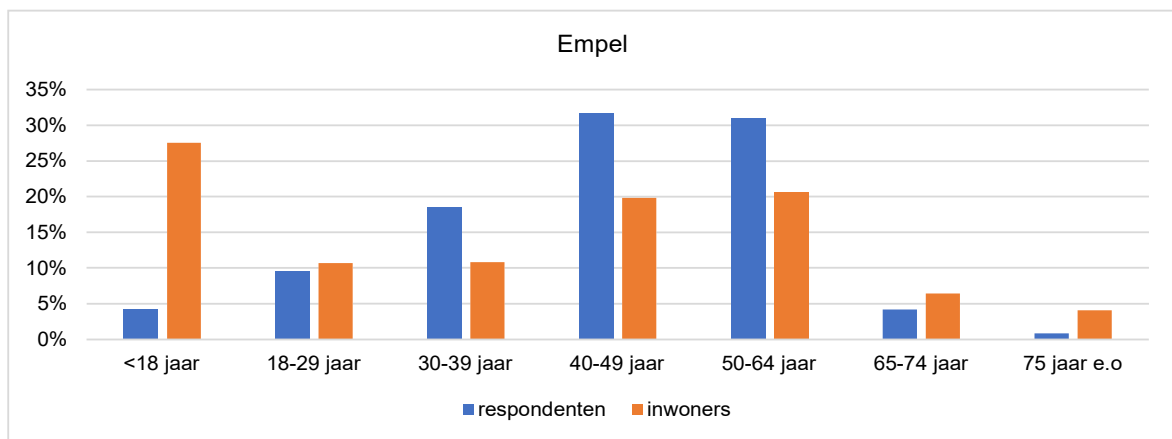
- voor 718 respondenten dat zij wonen in de wijk
- voor 18 respondenten dat zij sporten, wandelen of fietsen in de wijk
- voor 1 respondenten dat zij werken in de wijk
- voor de overige respondenten geldt een andere of combinatie van bovenstaande redenen

De resultaten in dit hoofdstuk gaan over de mening van de respondenten die in de wijk wonen.

2.1 Leeftijdsopbouw en huishoudenssamenstelling

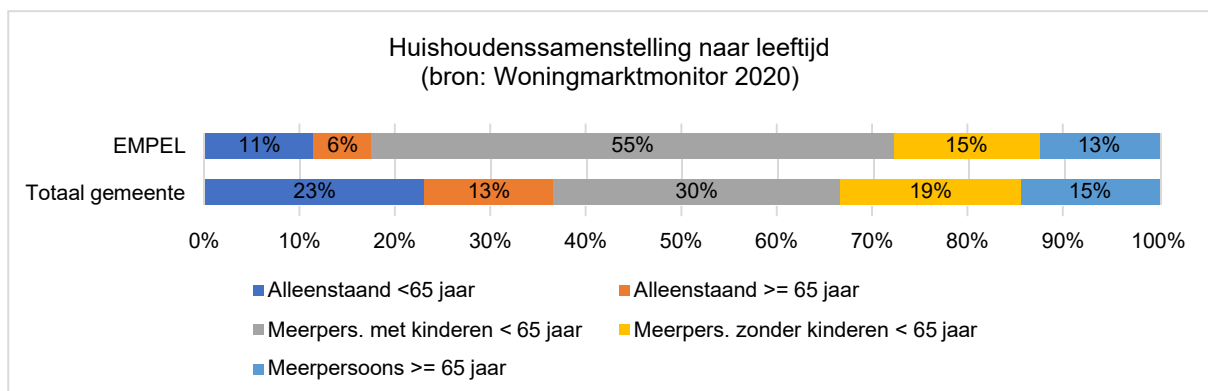
- Er zijn 718 inwoners die in Empel wonen die een vragenlijst via de online marketingcampagne hebben ingevuld. De leeftijd van de respondenten ligt tussen 11 en 83 jaar. Gemiddeld zijn de respondenten 44 jaar oud. Figuur 2.1 geeft de leeftijdsverdeling van de respondenten in Empel ten opzichte van de samenstelling van de totale bevolking in deze wijk in 2020.

Figuur 2.1: Leeftijdsopbouw inwoners en respondenten in Empel (2020)

- In Empel wonen relatief gezien meer gezinnen met kinderen (55%) dan gemiddeld in de gemeente (30%). Het aandeel eenpersoonshuishoudens in Empel is met 17% lager dan in de gemeente als geheel (36%) (Figuur 2.2).

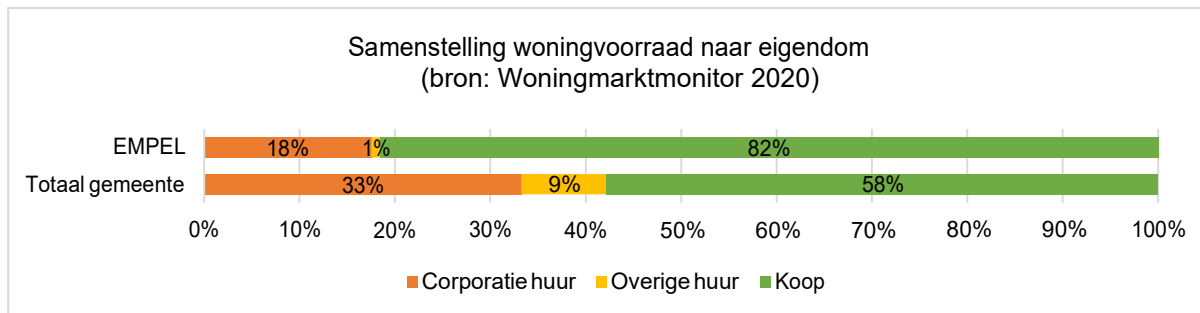
Figuur 2.2: Huishoudenssamenstelling naar leeftijd hoofdbewoner (2020)

2.2 Kenmerken woningvoorraad

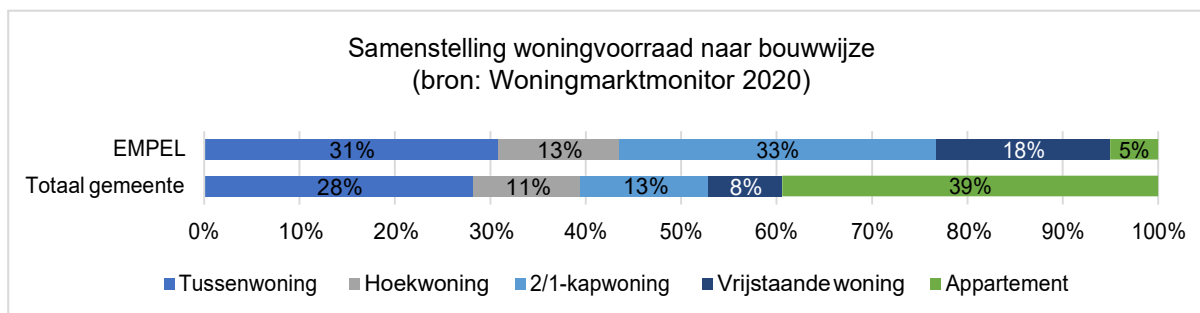
- Begin 2020 telt Empel bijna 2.350 woningen. Ruim 80% hiervan is een koopwoning. Dat aandeel is hoger dan het gemeentelijk gemiddelde (58%) (Figuur 2.3).

Figuur 2.3: Samenstelling woningvoorraad naar eigendom (2020)

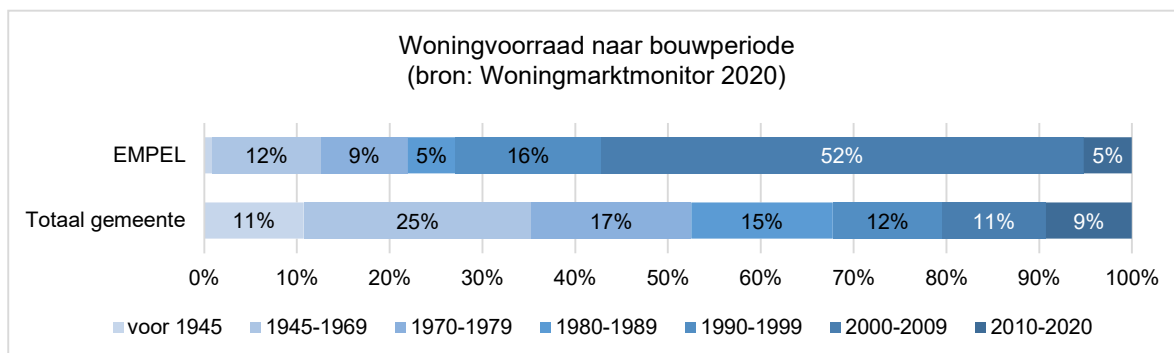
- In Empel staan vooral meer 2-onder-1-kapwoningen (33%) en vrijstaande woningen (18%) dan in de gemeente als geheel (respectievelijk 13% en 8%) (Figuur 2.4).

Figuur 2.4: Samenstelling woningvoorraad naar bouwwijze (2020)

- Iets meer dan 50% van de woningen in Empel is gebouwd tussen 2000 en 2009. In de gemeente als geheel is dat 11% (Figuur 2.5).

Figuur 2.5: Samenstelling woningvoorraad naar bouwperiode (2020)

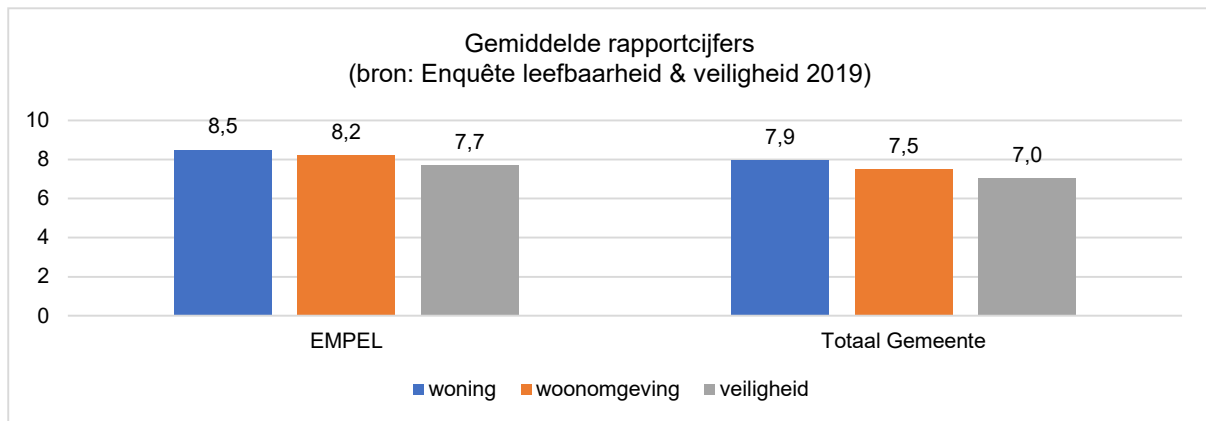

2.3 Wat vinden bewoners van hun wijk?

2.3.1 Algemene indruk van Empel

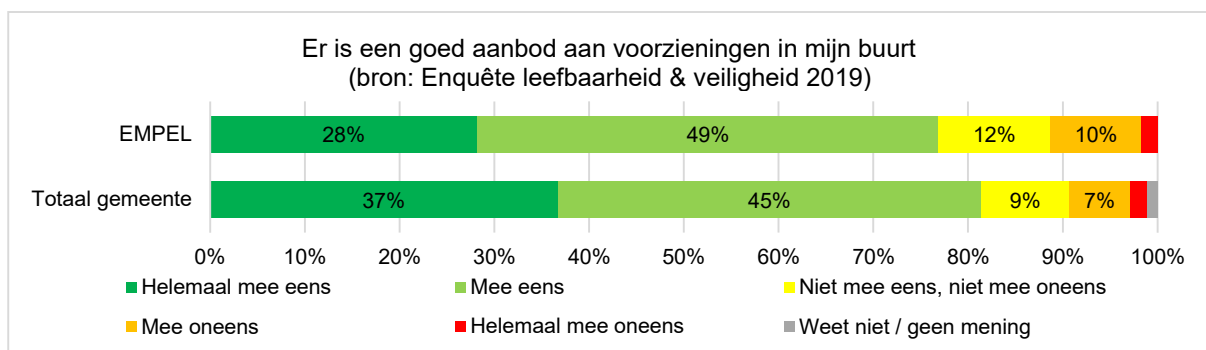
- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van Empel gemiddeld een 8,5 als rapportcijfer voor hun woning geven en een 8,2 voor hun woonomgeving. Beide rapportcijfers zijn hoger dan het gemeentelijk gemiddelde (Figuur 2.6).
- De veiligheid in hun buurt waarden inwoners van Empel met een 7,7 gemiddeld als rapportcijfer, tegenover een 7,0 als gemeentelijk gemiddelde.

Figuur 2.6: Gemiddelde rapportcijfers voor woning, woonomgeving en veiligheid (2019)

- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat ruim driekwart van de inwoners van Empel vindt dat er een goed aanbod van voorzieningen in hun buurt is (Figuur 2.7).
- Bijna 90% van de inwoners van Empel is (zeer) tevreden over de groenvoorzieningen in hun buurt.

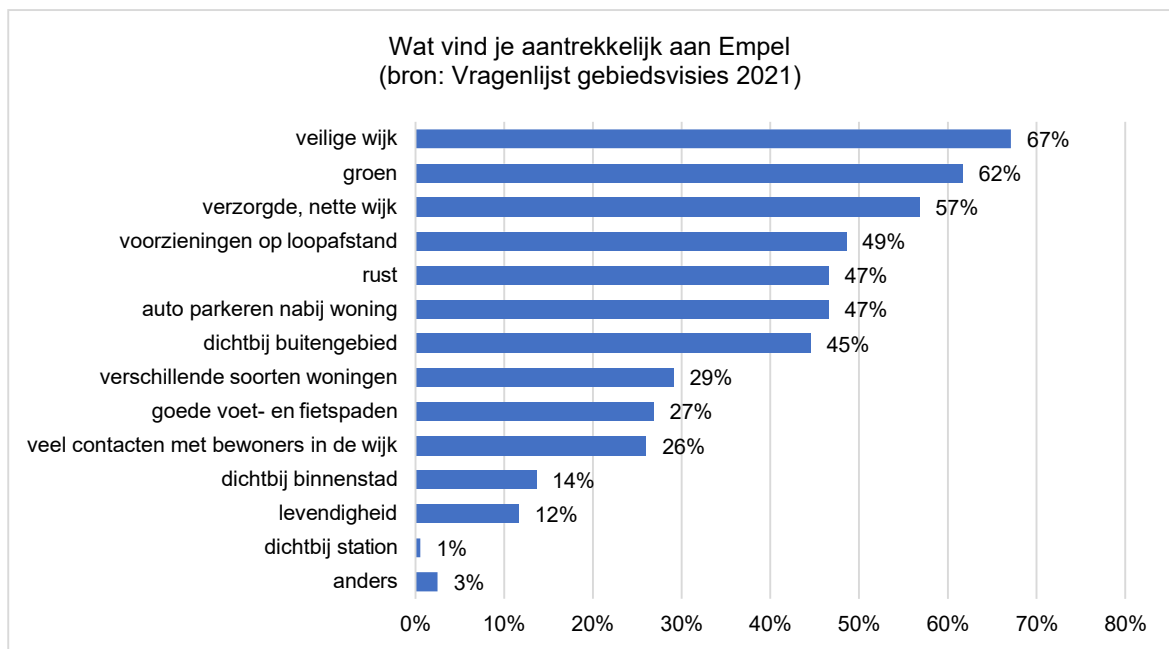
Figuur 2.7: Tevredenheid over voorzieningenaanbod in de buurt (2019)

2.3.2 Wat maakt Empel aantrekkelijk om in te wonen?

- Respondenten die in Empel wonen en de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld, geven een 8,2 als gemiddeld rapportcijfer voor het wonen in hun wijk. In de gemeente als geheel is dat een 7,9.
- Twee derde van de respondenten die in Empel wonen, vindt het aantrekkelijk dat het een veilige wijk is. Het groen (62%) en dat het een verzorgde/nette wijk is (57%) wordt ook door een meerderheid van de respondenten prettig gevonden (Figuur 2.8).

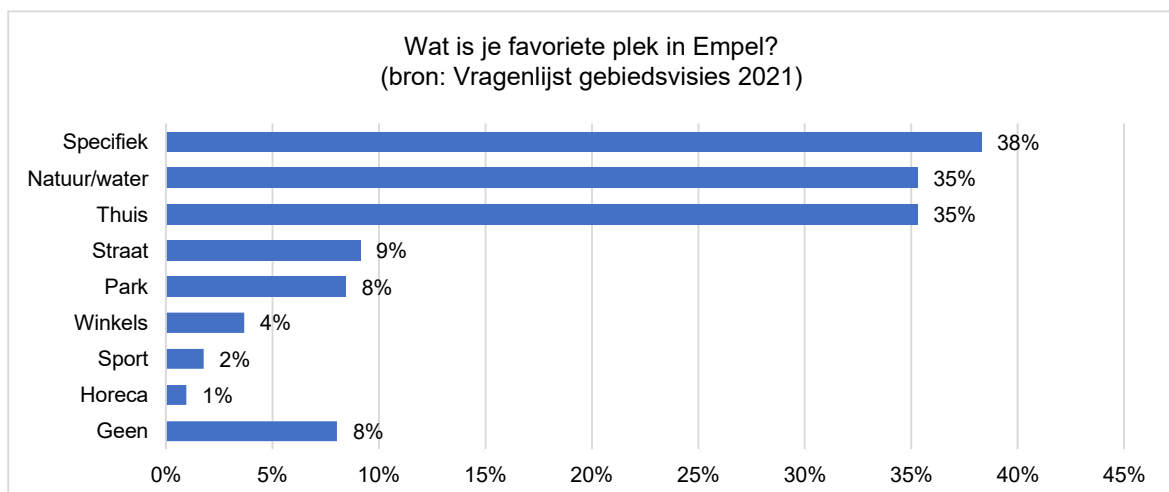
Figuur 2.8: Wat vind je aantrekkelijk aan Empel? (in % van respondenten)

2.3.3 Wat zijn favoriete plekken in Empel?

- Bijna 40% van de respondenten die in Empel wonen, noemt een specifieke plek in de wijk als hun favoriete plek (Figuur 2.9). Verreweg de meesten van hen noemen de dijk als favoriete plek. Daarnaast worden ook de omgeving van de kastelen, speeltuin en kinderboerderij genoemd.
- Bij 35% van de respondenten zijn natuur, water, uiterwaarden en Maas de favoriete plekken in de wijk. Bij eveneens 35% van de respondenten is de eigen woning, straat of buurt de favoriete plek.
- Straten die relatief vaak worden genoemd zijn de Brink, Empelsedijk en Mariannepad. Bij parken wordt het Kanaalpark expliciet genoemd.

Figuur 2.9: Favoriete plek in Empel (in % van respondenten)

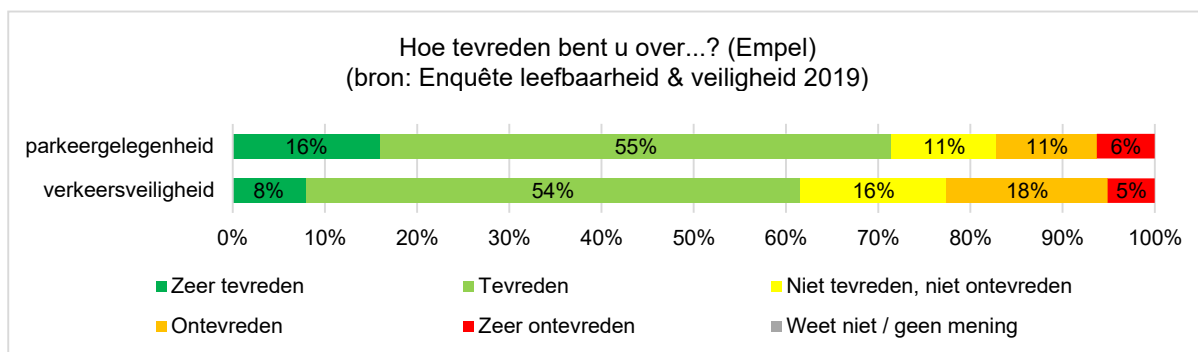

2.4 Verkeer en vervoer

2.4.1 Algemene indruk parkeren en verkeer

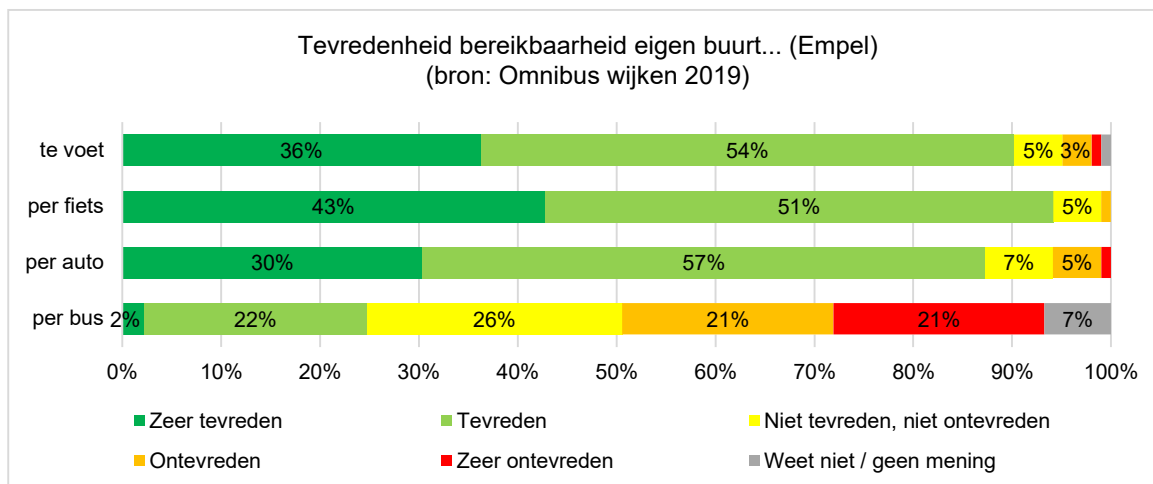
- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat zo'n 70% van de inwoners (zeer) tevreden is over de parkeergelegenheid in hun buurt.
- Iets meer dan 60% van de inwoners van Empel is (zeer) tevreden over de verkeersveiligheid in hun buurt. Bijna een kwart is hier (zeer) ontevreden over (Figuur 2.10).

Figuur 2.10: Tevredenheid inwoners Empel met parkeergelegenheid en verkeersveiligheid (2019)

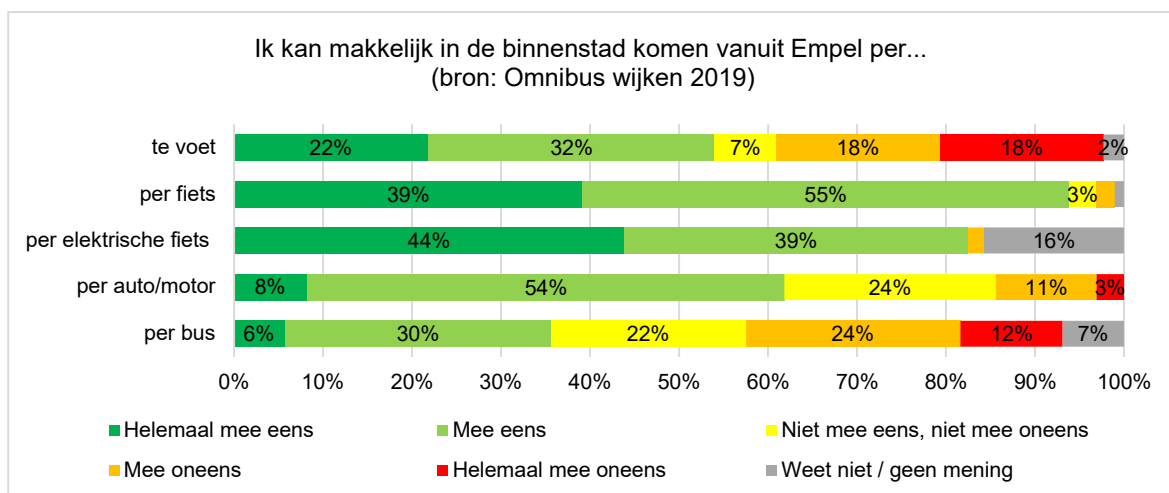
- De Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, laat zien dat het merendeel van de inwoners van Empel tevreden is over de bereikbaarheid van de eigen buurt per fiets, te voet en per auto. Het meest ontevreden zijn inwoners over de bereikbaarheid per bus (Figuur 2.11).

Figuur 2.11: Tevredenheid inwoners Empel met bereikbaarheid eigen buurt (2019)

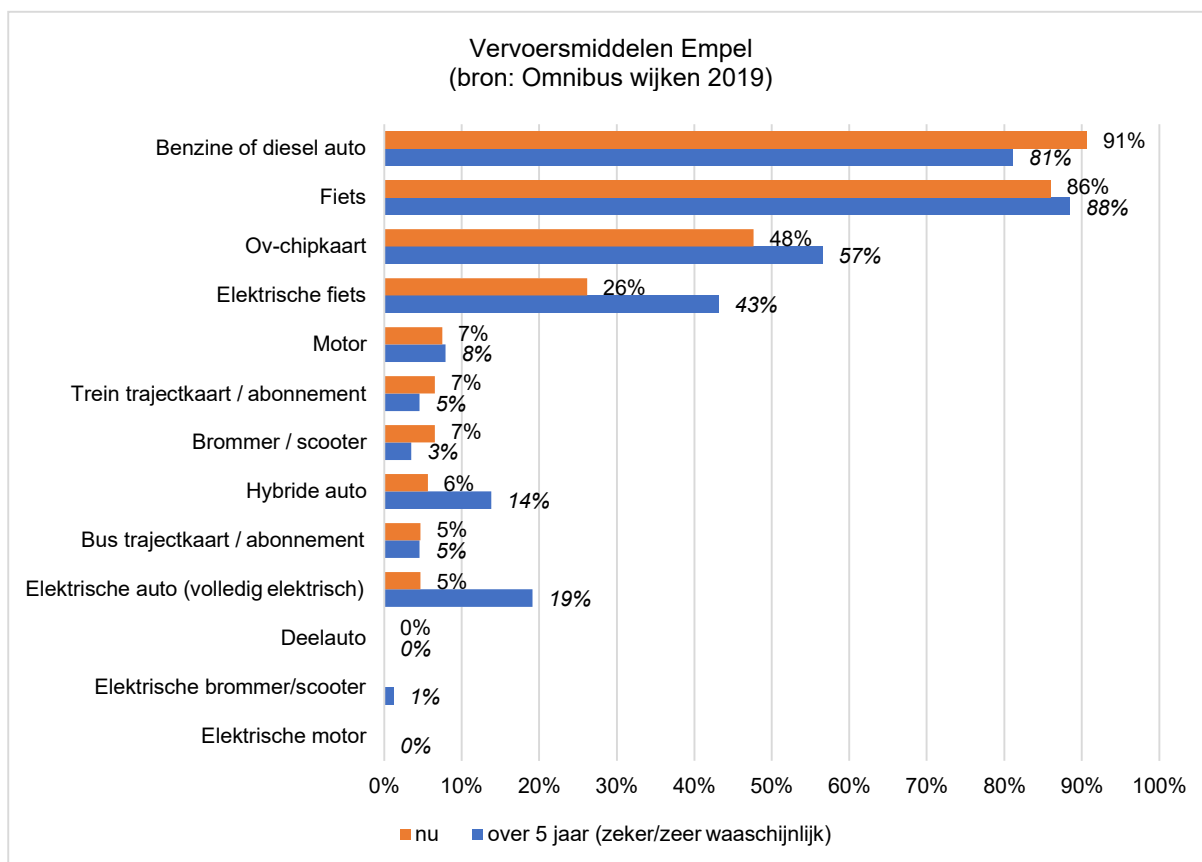
- Uit de Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van Empel het meest tevreden zijn over de bereikbaarheid van de binnenstad per (elektrische) fiets vanuit hun eigen wijk. Het minst tevreden zijn zij over de bereikbaarheid van de binnenstad te voet en per bus (Figuur 2.12).

Figuur 2.12: Ervaren bereikbaarheid binnenstad vanuit Empel (2019)

- Uit de Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat 91% van de inwoners van Empel beschikt over een benzine of diesel auto en 86% over een fiets.
- Over vijf jaar denken minder inwoners te beschikken over een benzine of diesel auto (81%) en denken meer inwoners te beschikken over een hybride auto (14%) of elektrische auto (19%). Ook het aandeel inwoners dat over vijf jaar denkt te beschikken over een elektrische fiets neemt toe (26% in 2019 en 43% over vijf jaar) (Figuur 2.13).

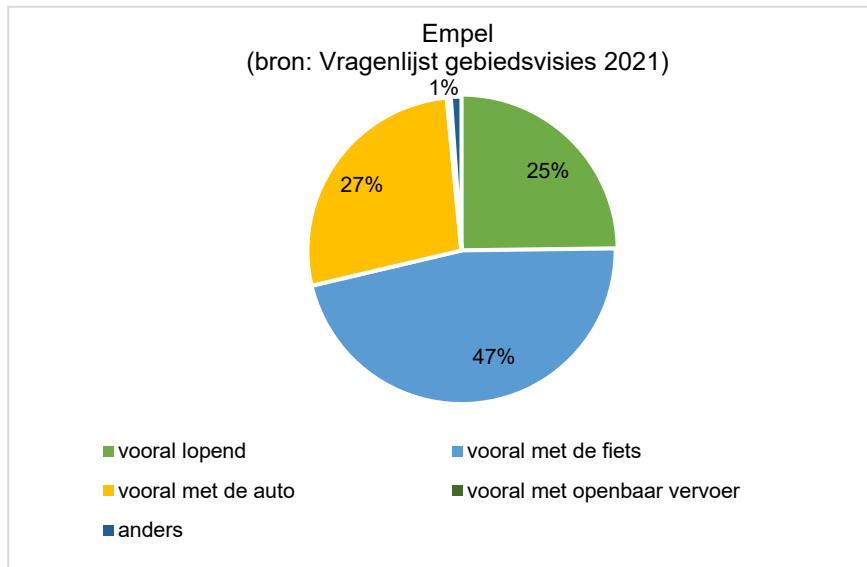
Figuur 2.13: Vervoersmiddelen waarover inwoners Empel beschikken (2019)

2.4.2 Hoe verplaatsen inwoners zich binnen de wijk?

- Respondenten die in Empel wonen en de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld, verplaatsen zich binnen hun wijk vooral met de fiets (47%) (Figuur 2.14).

Figuur 2.14: Hoe verplaats je je binnen de wijk? (in % van respondenten)

2.5 Gezond leven

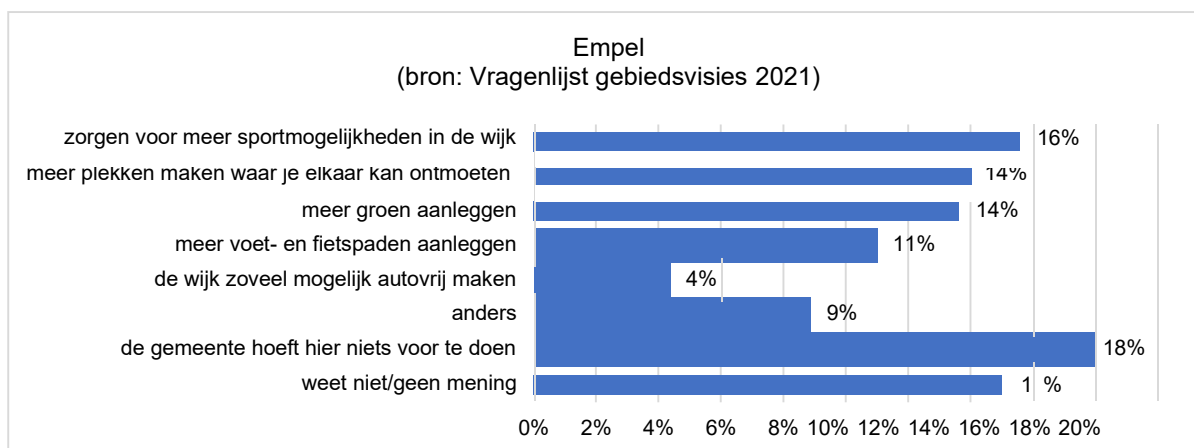
2.5.1 Algemene indruk gezond leven

- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van Empel een gemiddeld rapportcijfer van 7,6 geven aan zichzelf voor gezond leven. Dat is vrijwel gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde (7,5).
- Twee derde van de inwoners van Empel ervaart de eigen gezondheid als (zeer) goed (67%). In de gemeente als geheel is dat 63%.

2.5.2 Hoe kan gemeente de gezondheid van bewoners (nog verder) verbeteren?

- In de enquête die voor de gebiedsvisies is gehouden, geven respondenten die in Empel wonen diverse aspecten aan om de gezondheid van bewoners (verder) te verbeteren. Zo zou de gemeente kunnen zorgen voor meer sportmogelijkheden (16%), meer ontmoetingsplekken (14%) en meer groen (14%).
- Bijna een vijfde vindt dat de gemeente niets hoeft te doen om de gezondheid van bewoners in Empel (verder) te verbeteren (18%) (Figuur 2.15).

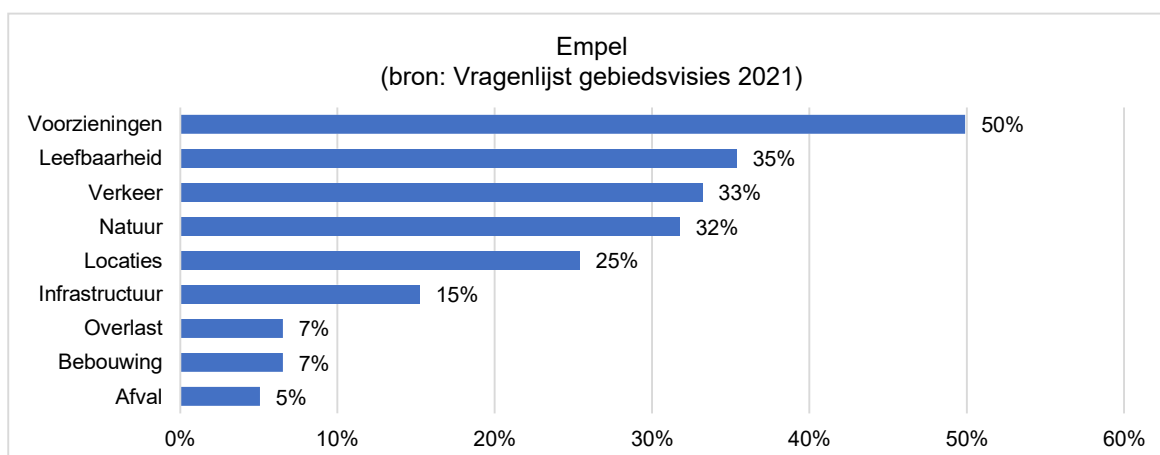
Figuur 2.15: Wat kan de gemeente doen om de gezondheid van bewoners in je wijk (nog verder) te verbeteren?

2.6 Gewenste veranderingen in Empel

- De antwoorden op de open vraag naar gewenste verbeteringen en/of veranderingen in de wijk zijn gegroepeerd in een aantal thema's: leefbaarheid, natuur, voorzieningen, verkeer, locaties, afval, overlast, infrastructuur en bebouwing.
- De helft van de respondenten die de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld voor Empel en iets zouden willen veranderen of verbeteren in Empel, noemt voorzieningen. Het gaat daarbij vooral om openbaar vervoer en, hetzij in iets mindere mate, winkels en horeca.
- 35% van de respondenten noemt een onderwerp dat met leefbaarheid in de wijk te maken heeft. Hierbij wordt vooral veiligheid en aandacht voor elkaar genoemd. Vooral aandacht voor elkaar is in dit kader genoemd. Daarbij kan gedacht worden aan verbinding tussen bewoners, elkaar ontmoeten, saamhorigheid en gezelligheid. Ook wordt bij dit thema levendigheid en ruimte in de wijk genoemd.
- Bij verkeer (33%) gaat het in Empel met name om parkeergelegenheid, op enige afstand gevolgd door te hard rijden en verkeersoverlast.
- Bij het thema natuur worden parken en groenvoorzieningen, waaronder bomen en bloemen genoemd. Bij infrastructuur noemen bewoners vooral trottoirs, bestrating en fietspaden. Overlast betreft vooral geluidsoverlast en respondenten die iets rondom het thema woningen noemden, gaven aan dat aandacht gewenst is voor het minder vol bouwen van de wijk, de uitstraling van woningen en de Tempel van Empel. Bij het thema afval gaat het vooral hondenpoep en zwerfvuil (Figuur 2.16).

Figuur 2.16: Als je iets in je wijk zou mogen verbeteren/veranderen wat zou dat dan zijn?

2.7 Belangrijke onderwerpen voor de toekomst van Empel

- De antwoorden op de open vraag wat het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van de wijk is, zijn gegroepeerd in een aantal thema's: leefbaarheid, criminaliteit, infrastructuur, voorzieningen, groen, verkeer, woningen, milieu, groepen en locaties.
- Circa 30% van de respondenten die de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld voor Empel, noemt leefbaarheid als het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van Empel. Vooral aandacht voor elkaar is in dit kader genoemd, zoals verbinding tussen bewoners, elkaar ontmoeten en saamhorigheid. Maar ook ruimte, rust en levendigheid in de wijk, het schoon/netjes houden en het onderhoud van de wijk. Ook zijn er respondenten die het behoud van het dorpse karakter een belangrijk onderwerp vinden voor de toekomst van Empel.
- Criminaliteit, veiligheid en aanpak van overlast is voor 27% een belangrijk onderwerp.
- Voorzieningen zijn voor ongeveer 20% van de respondenten een belangrijk onderwerp voor de toekomst. Het gaat daarbij vooral om openbaar vervoer, winkels en sportgelegenheden.
- Bij het thema infrastructuur (19%) moet men vooral denken aan de bereikbaarheid van Empel.
- 15% van de respondenten vindt groen en parken een belangrijk onderwerp. Verkeer (13%) betreft vooral verkeersveiligheid en parkeergelegenheden. Bij woningen (12%) gaat het om enerzijds meer woningen en anderzijds om het niet te vol bouwen van de wijk.
- Bij het thema groepen (12%) gaat het met name om jongeren, op enige afstand gevolgd door activiteiten voor kinderen. Bij locaties (7%) is relatief vaak de Brink genoemd (Figuur 2.17).

Figuur 2.17: Wat is, volgens jou, het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van je wijk?

